

Postadres Postbus 500
7770 BA Hardenberg

Bezoekadres Stephanuspark 1
7772 HZ Hardenberg

Telefoon 14 0523

Uw kenmerk

Behandelaar

Uw brief van 18 maart 2019

Team Vergunningen, Toezicht en Handhaving

Zaaknummer V2019-0372-01

Type procedure Uitgebreid

Hardenberg,
1 oktober 2019

VERZONDEN 04 OKT. 2019

Onderwerp Verlening omgevingsvergunning

Geachte heer

U heeft op 18 maart 2019 een aanvraag voor een omgevingsvergunning (V2019-0372-01) ingediend voor **het aanleggen van een zonnepark** aan de hoek Westeindigerdijk Hardenberg en Kanaalweg-Oost Hoogenweg in Hardenberg, kadastraal bekend Ambt-Hardenberg, sectie Z, nummer 185.

Dit project omvat de volgende activiteiten:

Werkzaamheid	Groep	Onderdeel
Overig bouwwerk bouwen	Bouwen en verbouwen	Bouwen
Werk of werkzaamheden uitvoeren	Terrein inrichten of veranderen	Werk of werkzaamheid uitvoeren
Zonnepaneel of -collector plaatsen	Bouwen en verbouwen	Bouwen
Zonnepaneel of -collector plaatsen	Bouwen en verbouwen	Buitenplanse afw .Projectbesl.

De aanvraag is voorbereid met de uitgebreide procedure uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

De omgevingsvergunning wordt verleend. Hieronder leest u de overwegingen, bepalingen en voorschriften. U kunt gebruik maken van de omgevingsvergunning als de termijn voor het indienen van een beroepschrift is verstreken. Eerder treedt de vergunning niet in werking. De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt zes weken. Deze termijn vangt aan op de dag na bekendmaking in huis-aan-huisblad De Toren. Indien er een verzoek om voorlopige voorziening bij de rechtbank is ingediend treedt de vergunning niet eerder in werking voordat dat verzoek is beslist.

Toetsingsgronden bouwen en afwijken bestemmingsplan

De betreffende percelen zijn gelegen in het bestemmingsplan "Buitengebied Hardenberg" en "Buitengebied Hardenberg, herziening regels" met de bestemmingen "Agrarisch met waarden - Besloten heideontginningslandschap". De grond ligt deels binnen de gebiedsaanduiding "geluidzone – industrie" (artikel 58.1).

Het realiseren van een zonnepark is in strijd met de agrarische bestemming. De aanvraag is daardoor in strijd met het bestemmingsplan.

Het bestemmingsplan kent geen binnenplanse afwijkingsmogelijkheid die het bouwplan mogelijk zou kunnen maken.

Op grond van artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 Wabo kan van het bestemmingsplan worden afgeweken indien de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat.

De aanvraag is ruimtelijk beoordeeld. Uit de ruimtelijke onderbouwing met bijlagen blijkt dat het zonnepark niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, mits landschappelijk goed ingepast. De ruimtelijke onderbouwing is onderdeel van de motivering van dit besluit. De landschappelijke inpassing is geborgd middels het landschapsplan, dat onderdeel is van de voorschriften.

Het bouwplan is getoetst aan het Bouwbesluit en de Bouwverordening. Op basis van deze toetsing achten wij aannemelijk dat het plan hieraan voldoet.

Ook is getoetst aan het gemeentelijk welstandsbeleid in de welstandsnota. Het plan voldoet aan redelijke eisen van welstand blijkens een positief advies van de stadsbouwmeester van 2 april 2019.

Op de aanvraag is artikel 2.7 lid 1 tweede volzin Wabo van toepassing: de afwijking van het bestemmingsplan gaat vooraf aan en staat los van overige onlosmakelijke activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning nodig is.

Er wordt, met inachtneming van eventuele voorschriften, voldaan aan de bepalingen van artikel 2.10 en 2.12 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Toetsingsgrond werk of werkzaamheid uitvoeren

Er is een omgevingsvergunning aangevraagd voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden voor het inrichten van het terrein. Een dergelijke vergunning is niet nodig, nu van het bestemmingsplan wordt afgeweken met toepassing van artikel 2.12 lid 1 onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. In de ruimtelijke onderbouwing zijn alle relevante omgevingsaspecten onderzocht, ook in relatie tot de inrichting van het terrein. Toetsing aan artikel 2.11 Wabo is niet nodig.

Toetsingsgrond uitwegvergunning

Er is een omgevingsvergunning aangevraagd voor het aanleggen van een uitrit. Gelet op artikel 2.19 Wabo kan de omgevingsvergunning voor die activiteit slechts worden verleend of geweigerd op de gronden die zijn aangegeven in het betrokken wettelijk voorschrift. De Algemene Plaatselijke Verordening eist geen vergunning maar een melding. Met de melding is onder voorwaarden ingestemd bij brief van 11 februari 2019.

Toetsingsgronden verklaring van geen bedenkingen

In bij wet of algemene maatregel van bestuur aangewezen categorieën gevallen wordt een omgevingsvergunning niet verleend dan nadat een daarbij aangewezen bestuursorgaan heeft verklaard dat het daartegen geen bedenkingen heeft (artikel 2.27 Wabo). Dergelijke categorieën van gevallen zijn aangewezen in – voor zover relevant – artikel 6.5 en 6.10a van het Besluit omgevingsrecht.

Gemeenteraad (artikel 6.5 Besluit omgevingsrecht)

Een omgevingsvergunning, waarbij met toepassing van artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3° Wabo wordt afgeweken van het bestemmingsplan wordt niet verleend dan nadat de gemeenteraad heeft verklaard dat hij daartegen geen bedenkingen heeft. De gemeenteraad kan categorieën gevallen aanwijzen waarin een verklaring niet is vereist (artikel 6.5 lid 3 Besluit omgevingsrecht).

De gemeenteraad heeft op 21 september 2010 op grond van artikel 6.5 lid 3 van het Besluit omgevingsrecht een verklaring van geen bedenkingen voor alle gevallen afgegeven. Dit besluit is op 2 februari 2011 bekend gemaakt. Voor deze aanvraag is geen verklaring van geen bedenkingen vereist. De raad heeft dat bevestigd op 4 december 2018 naar aanleiding van het principeverzoek. Op 25 juni 2019 heeft de raad het besluit uit 2010 ingetrokken en nieuwe categorieën van gevallen aangewezen waarin een verklaring van geen bedenkingen niet nodig is. Voor onderhavige situatie is categorie A van toepassing: projecten die in overeenstemming zijn met door de gemeenteraad vastgestelde kaders in een bestemmingsplan, structuurvisie, stedenbouwkundige visie, stedenbouwkundige randvoorwaarden, masterplan, gebiedsvisie, beleidsnotitie, projectplan of daarmee te vergelijken vastgesteld ruimtelijk kader. Dit kader is het raadsbesluit van 3 oktober 2017.

Gedeputeerde Staten (artikel 6.10a Besluit omgevingsrecht)

Voor zover een aanvraag betrekking heeft op:

- het realiseren van een project of het verrichten van handelingen die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstoring effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen;
 - het verrichten van een handeling waarbij - kort gezegd - opzettelijk beschermde dieren worden gedood dan wel hun nesten, vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen worden vernield of beschermde planten worden vernield;
- wordt de omgevingsvergunning niet verleend dan nadat gedeputeerde staten hebben verklaard dat zij daartegen geen bedenkingen hebben, voor zover voor dat project of die handeling geen vergunning respectievelijk ontheffing als bedoeld in de Wet natuurbescherming is aangevraagd of verleend.

Binnen het projectgebied komen geen bijzondere natuurlijke of landschappelijke waarden voor. Al geruime tijd is het perceel in gebruik als bouwland (gras en mais). Daarnaast zijn er geen effecten vanuit het zonnepark op de omgeving waardoor eventuele bijzondere natuurlijke en/of landschappelijke waarden in de bredere omgeving worden aangetast. De locatie is niet gelegen in of in de directe nabijheid van een gebied dat is aangewezen als Natura 2000 gebied of dat onderdeel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS). Gelet hierop is geen vergunning of ontheffing nodig als bedoeld in de Wet natuurbescherming.

Reacties naar aanleiding van de aanvraag

Naar aanleiding van de principemedewerking en de aanvraag is een aantal reacties op het plan binnengekomen. Deze zijn besproken in de ontwerp-omgevingsvergunning van 21 mei 2019.

Procedure

Het ontwerp besluit is op 29 mei 2019 in huis-aan-huisblad De Toren gepubliceerd, waarbij bekend is gemaakt dat vanaf maandag 3 juni gedurende zes weken het ontwerpbesluit, met bijbehorende stukken, ter inzage ligt en tijdens deze termijn schriftelijk zienswijzen kunnen worden ingediend. De kennisgeving is tevens in de Staatscourant geplaatst. Het ontwerpbesluit is toegezonden aan gedeputeerde staten van Overijssel. Op 9 juli 2019 is van ambtelijke zijde van de provincie een email ontvangen dat het plan past in het ruimtelijke beleid en dat het plan geen reden biedt om gedeputeerde staten te adviseren een zienswijze in te dienen.

Tijdens de termijn zijn door 10 personen zienswijzen ingediend, sommigen namens meerdere personen.

In bijgevoegde zienswijzennota (bijlage 2) worden de zienswijzen beantwoord. De zienswijzen geven geen aanleiding om de vergunning niet te verlenen.

Als ambtshalve wijziging kan worden vermeld dat in verband met de aanwezige gasleiding de poel - ten opzichte van de bij de ontwerp-omgevingsvergunning behorende inrichtingstekening - 10 meter naar het westen is verplaatst. Binnen de belemmeringszone van de gasleiding mag geen diepwortelende beplanting worden gerealiseerd.

Besluit

Op basis van voornoemde toetsing hebben wij besloten u – op grond van artikel 2.1 lid 1 sub a en c en op grond van artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht - **de omgevingsvergunning voor bouwen en het afwijken van het bestemmingsplan met voorschriften te verlenen voor een periode van maximaal 25 jaar** vanaf de ingebruikname van het zonnepark op grond van de aanvraag zoals aangegeven op de hierbij gevoegde gewaarmerkte bijlagen.

De voorschriften waaronder deze omgevingsvergunning is verleend kunt u nalezen in bijlage 1 bij dit besluit.

Na afloop van de termijn van 25 jaar is vergunninghouder gehouden ter stond te zijner keuze:

- a. de voor de verlening van de omgevingsvergunning bestaande toestand te herstellen, voor zover de dan geldende regelgeving dat toelaat, of;
- b. met het dan van toepassing zijnde bestemmingsplan (of een opvolgend toetsingskader) in overeenstemming te brengen;

met dien verstande dat de permanente landschapsmaatregelen, zoals genoemd in het ruimtelijk kwaliteitsplan, in stand dienen te worden gelaten.

Er wordt geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening vastgesteld omdat geen sprake is van een bouwplan als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening.

Door deze omgevingsvergunning wordt het bestemmingsplan niet herzien. Het geldende bestemmingsplan blijft van kracht. Er mag volgens de verleende omgevingsvergunning van het bestemmingsplan worden afgeweken. Indien er nieuwe (omgevings)vergunningen nodig zijn, waarbij aan het bestemmingsplan wordt getoetst is eventueel opnieuw een afwijking van het bestemmingsplan nodig. Op voorhand kan niet worden gezegd of daar medewerking aan wordt of kan worden verleend.

Bekendmaking van dit besluit en de ter inzagelegging van dit besluit worden medegedeeld in het huis-aan-huisblad De Toren en de Staatscourant. De mededeling wordt tevens elektronisch gedaan.

Leges

Op grond van de legesverordening moet u kosten betalen voor de behandeling van uw aanvraag. De leges worden op basis van de werkelijk te maken kosten berekend (kostenbegroting). Over deze leges bent u reeds eerder per brief geïnformeerd. De leges bedragen _____ en zijn als volgt gespecificeerd:

Onderdeel	Omschrijving	Kosten formulier	Leges
Bouwen	Leges bouwactiviteiten		
Bouwen			
Wabo	Afdeling RE Leges kostenbegroting artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 Wabo		

Voor het betalen van de leges kunt u gebruik maken van een factuur. Deze wordt u binnenkort nagezonden. De betaling dient binnen 30 dagen na verzenddatum van de factuur te geschieden.

De kosten voor de activiteit het afwijken van het bestemmingsplan zijn gebaseerd op de eerder aan u per brief bekendgemaakte kostenbegroting.

De leges worden namens de heffingsambtenaar en invorderingsambtenaar vastgesteld en in rekening gebracht.

Rechtsmiddelen omgevingsvergunning

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunnen belanghebbenden tegen de omgevingsvergunning beroep instellen bij de Rechtbank Zwolle, team Bestuursrecht, Postbus 10067, 8000 GB Zwolle.

De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt zes weken. Deze termijn vangt aan met ingang van de dag na die waarop dit besluit ter inzage is gelegd. Het beroepschrift moet ondertekend zijn en dient in ieder geval te bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een aanduiding/omschrijving van het besluit waartegen beroep wordt ingesteld;
- de gronden van het beroep.

Verder kan op grond van artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht aan de voorzieningenrechter van de rechtbank te Zwolle verzocht worden een voorlopige voorziening te treffen, indien "onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist". Het vragen van een voorlopige voorziening aan de voorzieningenrechter van de rechtbank is mogelijk, indien u binnen de genoemde termijn van zes weken ook een beroepschrift indient. Bij het verzoek om voorlopige voorziening dient een afschrift van het beroepschrift te worden overlegd. Het verzoek om voorlopige voorziening moet gericht worden de voorzieningenrechter van de Rechtbank Zwolle team Bestuursrecht, Postbus 10067, 8000 GB Zwolle.

Voor het indienen van beroep en verzoek om voorlopige voorzieningen is griffierecht verschuldigd.

Rechtsmiddelen leges

Indien u het niet eens bent met de leges kunt u bezwaar maken bij de heffingsambtenaar van de gemeente Hardenberg, Postbus 500, 7770 BA Hardenberg.

De termijn voor het indienen van een bezwaarschrift bedraagt zes weken. Deze termijn vangt aan op de dag na de dag waarop dit besluit is verzonden. Het bezwaarschrift moet ondertekend zijn en dient in ieder geval te bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een aanduiding/omschrijving van het besluit waartegen bezwaar wordt ingesteld;
- de gronden van het bezwaar.

Wanneer kunt u gebruik maken van de omgevingsvergunning?

U kunt gebruik maken van de omgevingsvergunning als de termijn voor het indienen van een beroepschrift is verstreken. Eerder treedt de vergunning niet in werking. Indien er een verzoek om voorlopige voorziening bij de rechtbank is ingediend treedt de vergunning niet eerder in werking voordat op dat verzoek is beslist.

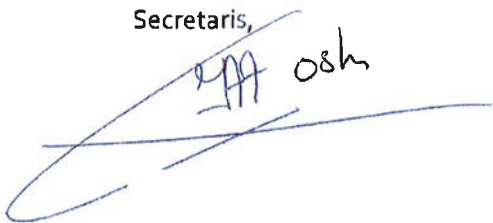
Het is mogelijk dat voor de uitvoering van de plannen nog meer omgevingsvergunningen, vergunningen of toestemming nodig zijn, zoals een watervergunning voor nieuwe beplanting in de keurzone.

Heeft u nog vragen?

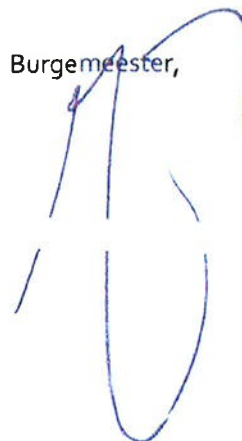
Heeft u over deze brief nog vragen, neem dan gerust contact op met de Publieksdienst van de gemeente Hardenberg. U kunt hen bereiken op telefoonnummer 14-0523 of u kunt een e-mail sturen naar gemeente@hardenberg.nl. Wilt u schriftelijk reageren op deze brief, vermeld dan de datum en het kenmerk van deze brief.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Hardenberg

Secretaris,

Handwritten signature in blue ink, appearing to be 'osh' with some illegible scribbles above it.

Burgemeester,

Large handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long vertical stroke.

Bijlagen: gewaarmerkte bescheiden (separaat)
 voorschriften en nadere informatie (bijlage 1)
 zienswijzennota (bijlage 2)

VOORSCHRIFTEN OMGEVINGSVERGUNNING

BIJZONDERE VOORSCHRIFTEN:

1. Voorafgaand aan de bouwwerkzaamheden dient een bodemonderzoek te worden uitgevoerd door een deskundig bedrijf om eventuele aanwezige bodemverontreinigingen in beeld te brengen (nulmeting).
2. Het ruimtelijk kwaliteitsplan dient te worden uitgevoerd binnen 18 maanden na gereedmelding of ingebruikname van het zonnepark en daarna in stand te worden gehouden.
3. Ter versterking van de ruimtelijke kwaliteit wordt hetzij een fauna uittreedplaats aangelegd binnen 18 maanden na gereedmelding of ingebruikname van het zonnepark en daarna in stand gehouden, hetzij een bedrag van € 10.000,- in overleg met de gemeente besteed aan natuur- of landschapsdoelen.

Deze voorschriften blijven van kracht gedurende de 25 jaarstermijn.

VOORSCHRIFTEN TIJDELIJKE OMGEVINGSVERGUNNING

Na het verstrijken van de instandhoudingstermijn is vergunninghouder gehouden ter stond te zijner keuze:

- a. de voor de verlening van de omgevingsvergunning bestaande toestand te herstellen, voor zover de dan geldende regelgeving dat toelaat, of;
- b. met het dan van toepassing zijnde bestemmingsplan (of een opvolgend toetsingskader) in overeenstemming te brengen;

met dien verstande dat de permanente landschapsmaatregelen, zoals genoemd in het ruimtelijk kwaliteitsplan, in stand dienen te worden gelaten.

Na het verstrijken van de instandhoudingstermijn is vergunninghouder gehouden:

1. Een bodemonderzoek te laten verrichten door een deskundig bedrijf.
2. De grond te saneren tot aan de dan geldende bodemsaneringsnormen als blijkt dat de grond is verontreinigd door het zonnepark met toebehoren.

VOORSCHRIFTEN CONSTRUCTIE

1. Voordat de definitieve palen geïnstalleerd mogen worden, moet door middel van belastingproeven op op de locatie geïnstalleerde (test)palen onderzocht worden of de op de palen werkende verticale belastingen (trek, druk), horizontale belastingen en buigende momenten met een voldoende mate van betrouwbaarheid conform NEN-EN 1990 kunnen worden opgenomen. De posities waarop de te testen palen geplaatst worden, moeten voorzien in een de locatie goed dekkend patroon. Deze testposities mogen daarom maximaal op een stramien van 25 m x 25 m geplaatst worden. Het stramien moet worden verkleind als de resultaten van de testen te ver uiteen liggen. De belastingproeven moeten worden uitgevoerd conform richtlijn NPR 7201, NEN-EN 1990 en NEN 9997.
2. Het beproevingsprotocol van de paalbelastingproeven moet minimaal twee weken voor de start van de proefbelastingen ter goedkeuring bij Bouw- en Woningtoezicht worden ingediend. Uit dit protocol moet onder andere blijken hoe en hoe vaak de proefpalen belast worden, hoeveel palen beproefd moeten worden om voldoende betrouwbare rekenwaarden

te verkrijgen, hoe met het dynamische karakter van de belastingen en met het wisselen van de belastingrichtingen rekening wordt gehouden, en hoe de proefresultaten worden omgezet naar toelaatbare rekenwaarden. Zonder goedkeuring van het protocol mag niet met de proefbelastingen worden begonnen.

3. De rapportage van de proefbelastingen, inclusief de statistische verwerking van de resultaten tot toelaatbare rekenwaarden, moet minimaal drie weken voor het installeren van de definitieve palen ter goedkeuring bij Bouw- en Woningtoezicht worden ingediend. Zonder goedkeuring mag niet met de werkzaamheden worden begonnen.
4. Minimaal drie weken voor aanvang van de werkzaamheden aan het betreffende constructiedeel moeten de constructieberekeningen en -tekeningen daarvan (tekeningen en berekeningen uitvoeringsfase) bij het gemeentelijk Bouw- en Woningtoezicht worden ingediend. Dit gaat zowel om de palen zelf als om de verdere constructies voor het dragen van de zonnepanelen. Zonder gemeentelijke goedkeuring mag niet met de werkzaamheden worden begonnen.
5. Alle rapporten, berekeningen en tekeningen van constructiedelen die niet door de hoofdconstructeur zelf worden berekend dan wel getekend, moeten door hem als "goedgekeurd" gewaarmerkt worden voordat ze bij het gemeentelijk Bouw- en Woningtoezicht worden ingediend.

ALGEMENE VOORSCHRIFTEN BOUWEN:

Aanwezigheid bescheiden

Tijdens het bouwen zijn, voor zover van toepassing, de volgende bescheiden of een afschrift daarvan op het terrein aanwezig:

- a. vergunning voor het bouwen;
- b. bouwveiligheidsplan;
- c. afschrift van een besluit ingevolge artikel 13, 13a, of 14 van de Woningwet, dan wel een besluit tot oplegging van een last onder bestuursdwang dan wel last onder dwangsom, en
- d. overige voor het bouwen van belang zijnde vergunningen en documenten met nadere voorwaarden en ontheffingen.

Het uitzetten van bebouwingsgrenzen (nieuwbouw woningen en utiliteitsbouw)

Op grond van artikel 1.24 van het Bouwbesluit 2012 mag met het bouwen van nieuwbouwwoningen en utiliteitsbouw niet worden begonnen alvorens door of namens het bevoegd gezag:

- de rooilijnen of bebouwingsgrenzen op het bouwterrein zijn uitgezet.
- het straatpeil is uitgezet;

Uitzetten gebeurt door inlevering van **bijgevoegd formulier "Verzoek uitzetten bouwwerk"** door de cluster Geo-informatie binnen 5 werkdagen.

Kennisgeving aan het bouwtoezicht van start van (onderdelen van) de bouwwerkzaamheden

1 Het bevoegd gezag wordt ten minste twee werkdagen voor de feitelijke aanvang van de bouwwerkzaamheden waarvoor een vergunning voor het bouwen is verleend door de houder van die vergunning schriftelijk van de aanvang van die werkzaamheden, met inbegrip van ontgravingswerkzaamheden, in kennis gesteld. Dit dient middels het **bijgevoegd formulier "Melding bouwactiviteit gestart"** te gebeuren (invullen en terug zenden met de antwoordenvolop).

2 Het bevoegd gezag dient ten minste één werkdag telefonisch (tel. 14-0523) in kennis te worden gesteld voor de feitelijke aanvang:

- van het storten van beton;

- van het inbrengen van de funderingspalen, het slaan van proefpalen daaronder begrepen;
- van grondverbeteringswerkzaamheden.

Gereedmelding van (onderdelen van) de bouwwerkzaamheden

- 1 Het bevoegd gezag wordt ten minste op de dag van beëindiging van de bouwwerkzaamheden waarvoor een vergunning voor het bouwen is verleend, door de houder van die vergunning schriftelijk van de beëindiging van die werkzaamheden in kennis gesteld. Dit dient middels **bijgevoegd formulier "Melding bouwactiviteit afgerond"** te gebeuren (invullen en terugzenden met de antwoordvelop).
- 2 Van het gereedkomen van putten en van grond- en huisaansluitleidingen van de riolering, en van leidingdoorvoeren en mantelbuizen door wanden en vloeren beneden straatpeil moet het bevoegd gezag onmiddellijk na die voltooiing telefonisch (tel. 14-0523) in kennis worden gesteld. Onderdelen van het bouwwerk mogen niet zonder toestemming van het bevoegd gezag aan het oog worden onttrokken gedurende twee werkdagen na het tijdstip van kennisgeving, dit is tevens het geval als de plicht tot kennisgeving van voltooiing van toepassing is.

Opmetingen, ontgravingen, opbrekingen en onderzoeken

Zolang de bouwwerkzaamheden niet zijn voltooid moeten alle opmetingen, ontgravingen, opbrekingen en onderzoeken worden verricht, welke het bevoegd gezag in het kader van de controle op de naleving van de Bouwverordening en van het Bouwbesluit nodig acht.

Melden van werken bij lage temperaturen

Indien bij temperaturen beneden 2 graden Celsius beton-, metsel- of buitenpleisterwerk wordt uitgevoerd, moet het bevoegd gezag schriftelijk ten minste twee werkdagen vóór het begin van het desbetreffende werk in kennis worden gesteld van de te treffen maatregelen ten behoeve van:

- a het niet verwerken van bevroren materialen;
- b het verkrijgen van een goede binding en verharding;
- c de bescherming van het desbetreffende werk na de voltooiing tegen vorstschade, zolang het nog onvoldoende is verhard of de temperatuur nog beneden 2 graden Celsius is.

OVERIGE BEPALINGEN:

1. Intrekking vergunning

Artikel 2.33 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht noemt een aantal gevallen waarin de omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk kan worden ingetrokken.

2. Wijziging tenaamstelling

In artikel 2.25 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht staat de mogelijkheid om de omgevingsvergunning op een andere naam te zetten. Hiervoor dient een melding op grond van artikel 4.8 Besluit omgevingsrecht bij het bevoegd gezag te worden ingediend. De melding dient ten minste een maand ingediend te worden voordat er gebruik van de vergunning wordt gemaakt. Het niet melden is een strafbaar feit op grond van de Wet op de economische delicten.

3. Aan deze vergunning zijn op generlei wijze rechten van burgerrechtelijke aard te ontlenen in verband met het bouwen op of nabij de erfscheiding.

4. De vergunninghouder wordt er op gewezen dat voor het gebruik van bermen, voetpaden en gedeelten van wegen, voor zover deze in eigendom bij de gemeente zijn, voor de opslag van

goederen en materieel en het plaatsen van containers, loodsen, keten e.d. een vergunning nodig is. Deze vergunning is nodig op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening en dient vooraf te worden aangevraagd. Voor het plaatsen van containers, loodsen of keten kan een omgevingsvergunning voor bouwen vereist zijn.

5. Stilleggen van de bouw

Het bevoegd gezag is bevoegd de bouw stil te leggen indien er wordt gebouwd:

- a zonder omgevingsvergunning;
- b in afwijking van de omgevingsvergunning;
- c op grond bij of krachtens artikel 2.3 van het Besluit omgevingsrecht en er niettemin wordt geconstateerd, dat er wordt gebouwd in afwijking van het Bouwbesluit;
- d in afwijking van de voorschriften van de Bouwverordening.

6. Het geheel van bepalingen en bevoegdheden uit de wet- en regelgeving is van toepassing.

NADERE INFORMATIE BOUWEN:

Bouwbesluit 2012

Het Bouwbesluit 2012 is van toepassing. Hieronder staan enkele algemeen geldende bepalingen uit het Bouwbesluit 2012.

Artikel 1.23 Aanwezigheid bescheiden

Tijdens het bouwen zijn, voor zover van toepassing, de volgende bescheiden of een afschrift daarvan op het terrein aanwezig:

- a. vergunning voor het bouwen;
- b. bouwveiligheidsplan als bedoeld in artikel 8.7;
- c. afschrift van een besluit ingevolge artikel 13, 13a, of 14 van de wet, dan wel een besluit tot oplegging van een last onder bestuursdwang dan wel last onder dwangsom, en
- d. overige voor het bouwen van belang zijnde vergunningen en documenten met nadere voorwaarden en ontheffingen.

Artikel 1.24 Het uitzetten van de bebouwingsgrenzen

Met het bouwen van een bouwwerk waarvoor vergunning is verleend wordt, onverminderd de voorwaarden bij de vergunning, niet begonnen voordat voor zover nodig door of namens het bevoegd gezag:

- a. de rooilijnen of bebouwingsgrenzen op het bouwterrein zijn uitgezet, en
- b. het straatpeil is uitgezet.

Artikel 1.25 Mededeling aanvang en beëindiging bouwwerkzaamheden

1. Het bevoegd gezag wordt ten minste twee werkdagen voor de feitelijke aanvang van bouwwerkzaamheden waarvoor een vergunning voor het bouwen is verleend door de houder van die vergunning schriftelijk van de aanvang van die werkzaamheden, met inbegrip van ontgravingswerkzaamheden, in kennis gesteld.
2. Het bevoegd gezag wordt ten minste op de dag van beëindiging van de bouwwerkzaamheden waarvoor een vergunning voor het bouwen is verleend, door de houder van die vergunning schriftelijk van de beëindiging van die werkzaamheden in kennis gesteld.
3. Een bouwwerk voor het bouwen waarvan een vergunning voor het bouwen is verleend, wordt niet in gebruik gegeven of genomen indien niet voldaan is aan het bepaalde in het tweede lid.

Artikel 8.1 Aansturingsartikel

1. De uitvoering van bouw- en sloopwerkzaamheden is zodanig dat voor de omgeving een onveilige situatie of voor de gezondheid of bruikbaarheid nadelige hinder zoveel mogelijk wordt voorkomen.
2. Aan de in het eerste lid gestelde eis wordt voldaan door toepassing van de voorschriften in deze afdeling.

Artikel 8.2 Veiligheid in de omgeving

Bij het uitvoeren van bouw- of sloopwerkzaamheden worden maatregelen getroffen ter voorkoming van:

- a. letsel van personen op een aangrenzend perceel of een aan het bouw- of sloopterrein grenzende openbare weg, openbaar water of openbaar groen;
- b. letsel van personen die het bouw- of sloopterrein onbevoegd betreden, en
- c. beschadiging of belemmering van wegen, van in de weg gelegen werken en van andere al dan niet roerende zaken op een aangrenzend perceel of op een aan het bouw- of sloopterrein grenzende openbare weg, openbaar water of openbaar groen.

Artikel 8.3 Geluidhinder

De op grond van artikel 8.2 te treffen maatregelen worden op aanwijzing van het bevoegd gezag vastgelegd in een bouw- of sloopveiligheidsplan. De maatregelen hebben ten minste betrekking op:

1. Bedrijfsmatige bouw- of sloopwerkzaamheden worden op werkdagen en op zaterdag tussen 7.00 uur en 19.00 uur uitgevoerd.
2. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden als bedoeld in het eerste lid worden de in tabel 8.3 aangegeven dagwaarden en de daarbij behorende maximale blootstellingsduur niet overschreden.

Tabel 8.3

Dagwaarde	≤ 60 dB(A)	> 60 dB(A)	>65 dB(A)	> 70 dB(A)	> 75 - ≤
80 dB(A)					
Maximale blootstellingsduur	onbeperkt	50 dagen	30 dagen	15 dagen	5 dagen

3. Het bevoegd gezag kan ontheffing verlenen van het eerste en tweede lid. Onverkort het gestelde in de ontheffing, wordt bij het uitvoeren van bouw- of sloopwerkzaamheden gebruik gemaakt van de best beschikbare stille technieken.
4. Indien het bevoegd gezag met betrekking tot het uitvoeren van bouw- of sloopwerkzaamheden beleidsregels als bedoeld in titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht heeft vastgesteld, is in afwijking van het derde lid geen ontheffing vereist indien het uitvoeren van de werkzaamheden voldoet aan die beleidsregels en het bevoegd gezag ten minste twee werkdagen voor de feitelijke aanvang van die werkzaamheden in kennis is gesteld van de aanvang van de werkzaamheden.

Artikel 8.4 Trillingshinder

1. Trillingen veroorzaakt door het uitvoeren van bouw- of sloopwerkzaamheden bedragen in geluidsgevoelige ruimten als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder en in verblijfsruimten als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel e, van het Besluit geluidhinder niet meer dan de trillingsterkte, genoemd in tabel 4 van de Meet- en beoordelingsrichtlijn deel B «Hinder voor personen in gebouwen» 2006.
2. Het bevoegd gezag kan ontheffing verlenen van de trillingsterkte, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 8.5 Stofhinder

Tijdens het uitvoeren van bouw- en sloopwerkzaamheden worden maatregelen getroffen om visueel waarneembare stofverspreiding buiten het bouw- of sloofterrein te voorkomen.

Artikel 8.6 Grondwaterstand

Het bemalen van bouwputten, leidingsleuven en andere tijdelijke ontgravingen ten behoeve van bouwwerkzaamheden leidt niet tot een zodanige wijziging van de grondwaterstand dat gevaar kan ontstaan voor de veiligheid van belendingen.

Artikel 8.7 Veiligheidsplan

De op grond van artikel 8.2 tot en met 8.6 te treffen maatregelen worden op aanwijzing van het bevoegd gezag vastgelegd in een veiligheidsplan. De maatregelen hebben ten minste betrekking op:

- a. ten minste een tekening waaruit de bouw- of sloopplaatsinrichting blijkt met:
 1. de toegang tot de bouw- of sloopplaats inclusief begrenzing, afscheiding en afsluiting van de bouw- of sloopplaats;
 2. de ligging van het perceel waarop gebouwd of gesloopt wordt en de omliggende wegen en bouwwerken;
 3. de situering van het te bouwen of te slopen bouwwerk;
 4. de aan- en afvoerwegen;
 5. de laad-, los- en hijszones;
 6. de plaats van bouwketen;
 7. de in of op de bodem van het perceel aanwezige leidingen;
 8. de plaats van machines, werktuigen en ander hulpmaterieel en opslag van materialen;
 9. de bereikbaarheid van bluswater- en andere veiligheidsvoorzieningen;
- b. gegevens en bescheiden over de toe te passen bouw- of sloopmethodiek en de toe te passen materialen, materieel, hulp- en beveiligings-middelen bij de bouw- of sloopwerkzaamheden;
- c. indien een bouwput wordt gemaakt:
 1. de hoofdropzet van de verticale bouwputafscheiding en de bouwputbodemp;
 2. de uitgangspunten voor een bemalingsplan;
 3. de uitgangspunten voor een monitoringsplan ter voorkoming van schade aan naburige bouwwerken;
- d. een rapport van een akoestisch onderzoek, indien aannemelijk is dat de dagwaarde vanwege het uitvoeren van bouw- of sloopwerkzaamheden meer bedraagt of de maximale blootstellingsduur in dagen langer duurt dan de waarden, bedoeld in artikel [8.3, tweede en derde lid](#), of indien aannemelijk is dat niet wordt voldaan aan de beleidsregels als bedoeld in artikel [8.3, vierde lid](#);
- e. een rapport van een trillingenonderzoek, indien aannemelijk is dat het uitvoeren van de bouw- of sloopwerkzaamheden een grotere trillingssterkte veroorzaakt dan de trillingssterkte bedoeld in artikel [8.4, eerste lid](#).

Artikel 8.8 Aansturingsartikel

1. Bouw- en sloopwerkzaamheden worden zodanig uitgevoerd dat tijdens de uitvoering vrijkomend bouw- en slooafval deugdelijk wordt gescheiden.
2. Aan de in het eerste lid gestelde eis wordt voldaan door toepassing van de voorschriften in deze afdeling en de krachtens die bepalingen gegeven voorschriften.

Artikel 8.9 Scheiden bouw- en slooafval

Bij ministeriële regeling kunnen voorschriften worden gegeven over de te scheiden categorieën bouw- en slooafval en de opslag en afvoer daarvan op en van het terrein bij het uitvoeren van bouw- of sloopwerkzaamheden.

Wet natuurbescherming (hierna: Wn)

De Wn blijft ondanks deze omgevingsvergunning van toepassing. De Wn verbiedt de verstoring en verontrusting van verblijfplaatsen van beschermde diersoorten en planten.

Een ieder dient dan ook voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

De bedoelde zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Nadere informatie kunt u onder andere vinden op de website www.natuurloket.nl.

Brandveilig gebruiken

Om brandveiligheid in gebouwen te realiseren, worden er vanuit de overheid eisen gesteld aan de manier waarop gebouwen **gebouwd** en **gebruikt** worden.

Ten aanzien van het brandveilig gebruik stelt de gemeente eisen op basis van de Bouwbesluit die van niet-bouwkundige aard zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan blusmiddelen en het periodiek onderhoud (bijv. keuringen) hiervan. Deze regels zijn vastgelegd in de Bouwbesluit. In bepaalde gevallen is een omgevingsvergunning voor brandveilig gebruik of gebruiksmelding voor brandveilig gebruik noodzakelijk. Voor nadere informatie verwijs ik u de internetsite www.omgevingsloket.nl en www.brandweerommen-hardenberg.nl

SCHADE:

Indien er door werkzaamheden die verband houden met het gebruik maken van deze vergunning schade aan de openbare ruimte wordt toegebracht worden de kosten van herstel bij u in rekening gebracht.

Voor kennisgeving en nadere informatie:

afdeling Ruimtelijk Domein
Postbus 500
7770 BA HARDENBERG

ZIENSWIJZENNOTA

Inleiding

Terinzagelegging

De ontwerp-omgevingsvergunning voor het aanleggen van een zonnepark aan de Westeindigerdijk / Kanaalweg Oost in Hoogenweg heeft ter inzage gelegen van 3 juni tot en met 15 juli 2019. Iedereen kon hierover een zienswijze indienen. Van deze mogelijkheid is gebruik gemaakt door 10 indieners, waarbij sommigen namens meerdere personen een zienswijze hebben ingediend.

Ontvankelijkheid

De zienswijzen zijn binnengekomen op de volgende dagen:

- Van indiener 1 op 17 juni 2019 (ingeboekt onder nummer 2464500);
- Van indiener 2 op 9 juli 2019 (ingeboekt onder nummer 2477116);
- Van indiener 3 op 10 en 12 juli 2019 (ingeboekt onder nummer 2477148 en 2478390);
- Van indiener 4 op 11 juli 2019 (ingeboekt onder nummer 2478297);
- Van indiener 5 op 11 juli 2019 (ingeboekt onder nummer 2477675);
- Van indiener 6 op 13 juli 2019 (ingeboekt onder nummer 2479552);
- Van indiener 7 op 15 juli 2019 (ingeboekt onder nummer 2478901);
- Van indiener 8 op 15 juli 2019 (ingeboekt onder nummer 2478979);
- Van indiener 9 op 15 juli 2019 (ingeboekt onder nummer 2479221);
- Van indiener 10 op 15 en 16 juli 2019 (ingeboekt onder nummer 2479225 en 2479736).

De indieningstermijn liep tot en met 15 juli 2019, zodat de zienswijzen tijdig zijn ingediend.

Reactie aanvrager

Naar aanleiding van de zienswijzen is de aanvrager op grond van artikel 3:15 lid 3 Algemene wet bestuursrecht in de gelegenheid gesteld op de zienswijzen te reageren. Namens aanvrager heeft Eelerwoude op 22 juli gereageerd op hetgeen in de zienswijzen is aangevoerd over flora en fauna.

"Zienswijzen:

- *Verstoring van reeën, fazanten, vleermuizen en vele verschillende vogels die in bosjes zitten langs het gebied*

Vogels:

Voor vogels geldt dat verstoren niet verboden is, als de verstoring maar niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort. Het beschadigen van in gebruik zijnde vogelnesten tijdens het broedseizoen is verboden. In de gebruiksfase van het zonnenveld zal vrijwel geen verstoring plaatsvinden. Versturende werkzaamheden (dit zou kunnen in de aanleg- en ontmantelingsfase) dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden.

Vleermuizen:

In de natuurtoets is aangegeven dat het plangebied, behoudens de aanwezige zomereiken, ongeschikt is als foerageergebied voor vleermuizen vanwege het intensieve landbouw karakter. In de ruimere omgeving rond het plangebied is wel geschikt foerageergebied, door de afwisseling van open en meer gesloten biotoop en de aanwezigheid van water. Hierdoor zijn te allen tijde de door vleermuizen gewenste luwe foerageeromstandigheden aanwezig. In de natuurtoets is

geoordeeld dat negatieve effecten op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen zijn uit te sluiten omdat deze ontbreken in het plangebied. Dit geldt eveneens voor boombewonende soorten. Verblijfplaatsen in de bomen zijn redelijkerwijs uit te sluiten op basis van de geïsoleerde ligging en het ontbreken van geschikte holtes.

Vleermuizen jagen doorgaans niet in open gebieden, maar langs randen. Door de landschappelijke inpassing van het zonneveld kunnen vleermuizen hier blijven jagen op insecten. Door het stoppen van het intensieve agrarische gebruik en een extensiever grondgebruik is het aannemelijk dat het aantal insecten toeneemt, waardoor het foerageergebied voor vleermuizen verbeterd. Daarnaast zijn vleermuizen weinig gevoelig voor verstoring (verblijfplaatsen zitten ook in woningen en laanbomen langs drukke wegen). Soorten die wel in open gebied jagen, zoals Rosse vleermuis, doen dat hoog boven de weilanden, wat ze straks ook nog steeds kunnen blijven doen boven de panelen.

Gelet op de verwachte biotoopverbetering zijn geen negatieve effecten op het foerageergebied voor vleermuizen te verwachten.

Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor vleermuizen niet noodzakelijk.

Fazanten en reeën:

Fazanten en reeën genieten geen extra bescherming vanuit de Wet Natuurbescherming.

- *In de beek is een ijsvogel geconstateerd*

Van de ijsvogel zijn alleen de nesten beschermd. Deze zijn niet binnen het plangebied aanwezig. Een viseter als de ijsvogel maakt verder ook geen gebruik van het plangebied als foerageergebied.

- *Een buizerd nestelt elk jaar in de rij Eikenbomen, middenin het land.*

Mogelijk maakt het plangebied onderdeel uit van het territorium van de buizerd. De buizerd valt onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Verwacht wordt dat met de voorgenomen werkzaamheden geen negatieve effecten op deze soort optreden. Potentiële verblijfplaatsen zijn gedurende het veldbezoek niet vastgesteld. Deze bevinden zich, indien aanwezig, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Met de realisatie van het zonneveld neemt de geschiktheid van het plangebied als foerageerbiotoop voor de hierboven genoemde soorten naar verwachting toe. Door de toegenomen extensivering wordt het plangebied geschikter als leefgebied voor kleine grondgebonden zoogdieren en vogels. Hoewel er tijdens het veldbezoek geen nesten zijn vastgesteld, geldt dat als het nest niet wordt aangetast, en de aanleg van het zonneveld buiten het broedseizoen plaatsvindt, er geen negatieve effecten op buizerd verwacht worden.

- *Welk effect hebben zonnepanelen op vleermuizen*

Zie hiervoor."

Tot zover de namens aanvrager gegeven reactie op de ingediende zienswijzen.

Behandeling

De zienswijzen worden thematisch samengevat behandeld, omdat veel indieners vergelijkbare zienswijzen hebben.

Niet op landbouwgrond

Bijna alle indieners hebben aangevoerd dat zonnepanelen niet thuishoren op landbouwgrond. De argumenten zijn divers.

- *Benut eerst maar eens de daken voordat zonneparken op landbouwgrond worden gerealiseerd.*
- *Bring eerst maar eens het energiegebruik terug.*
- *Er is een landelijke motie aangenomen over een zonneladder.*
- *In het provinciale coalitieakkoord staat dat zonneparken op landbouwgrond de laatste optie is.*
- *De raad heeft gevraagd om een integrale beleidsnota over zonne-energie. Die moet er eerst zijn.*
- *Het past niet in het landschappelijke beeld.*
- *Door zonnepanelen ziet landbouwgrond eruit als een fabriek.*

Reactie gemeente

Uitgangspunt bij de behandeling van verzoeken voor zonprojecten is dat het plaatsen van zon op daken de voorkeur heeft boven het aanleggen van zonneparken. Tegelijkertijd is onderkend dat het noodzakelijk is een deel van de duurzame opwek via zonneparken te realiseren. Het potentieel en het tempo van de ontwikkeling van zon op dak zijn onvoldoende om de volledige energiedoelstelling te kunnen halen.

Met de zonnekaart is het theoretisch potentieel van de voor de voor plaatsing van zonnepanelen geschikte daken in beeld gebracht. Dit potentieel is bepaald op basis van de oriëntatie van het dak maar houdt geen rekening met onder meer constructieve beperkingen of het gegeven dat eigenaren vaak zeggingskracht willen houden over hun eigen dak. Dit laatste leidt er in combinatie met allerlei juridische en procedurele beperkingen toe dat eigenaren van daken zich niet voor jaren vast willen leggen aan derden door het plaatsen van panelen op agrarische en bedrijfsdaken.

Voor bedrijven en VVE's zijn en worden er informatiebijeenkomsten gehouden (veelal in samenwerking met de Stichting Energieke Regio en het Ondernemershuis) om de plaatsing van zon op dak te bevorderen. Ook is er overleg met LTO over het benutten van agrarische bedrijfsdaken en met onderwijsinstellingen over het inzetten van schooldaken voor duurzame opwek. Met de woningcoöperaties is er overleg over de plaatsing van zon op dak en zijn daarover afspraken gemaakt in de prestatieafspraken als onderdeel van het thema duurzaamheid.

Aan de zonnekaart is een website gekoppeld om de geschiktheid van een dak nader te bepalen, het potentieel van de opbrengst te berekenen en een offerte aan te vragen. Deze website richt zich vooral op particuliere daken. Eigenaren van particuliere daken en met name woningen kunnen ook via het Energieloket informatie krijgen over de verduurzaming van de woning, inclusief het plaatsen van zon op dak. Dit wordt door de gemeente ondersteund met het aanbieden van adviestrajecten. De gemeente heeft inmiddels voor de eigen gebouwen het potentieel op de eigen daken met het recente raadsbesluit om nog 1.000 panelen op de eigen daken te plaatsen benut. Al deze acties hebben als doel het beschikbare potentieel op daken maximaal te benutten. Zoals gezegd is dit echter niet voldoende om de doelstellingen te halen. Daarom is de keuze gemaakt om zonneparken te realiseren, onder andere op landbouwgrond. Dit vindt plaats in het kader van een pilot. Verder worden vergunningen verleend voor maximaal 25 jaar. Innovaties kunnen ertoe leiden dat het energielandschap er in de toekomst anders uitziet, waardoor op termijn andere keuzes kunnen worden gemaakt.

In een brief aan de Tweede Kamer van 23 augustus 2019 heeft de Minister een voorkeursvolgorde omschreven. Deze is niet dwingend maar zal mogelijk doorwerken via de op te stellen regionale energiestrategie. De eerste voorkeur is zonnepanelen op daken en gevels. Zoals beschreven heeft dat ook onze voorkeur, maar gaan we het daarmee niet redden.

De raad had gevraagd om een plan voor optimale benutting van het dakpotentieel voor de opwekking van zonne-energie. De raad is hierover geïnformeerd in een memo van 11 juni 2019.

Anders dan indiener 10 suggereert had de raad niet gevraagd om een integrale beleidsnota over zonne-energie.

Het provinciale coalitieakkoord heeft nog niet geleid tot aanpassing van de provinciale verordening. In de provinciale verordening is geen verplichting opgenomen om eerst alle geschikte daken te benutten voordat tot realisering van zonneparken wordt overgegaan. Integendeel, uit de provinciale 'Handreiking kwaliteitsimpuls zonnenvelden' blijkt dat de provincie de aanleg van zonneparken in beginsel positief benaderd.

De raad heeft een zonnekansenkaart vastgesteld en daar de landschappelijk meest kwetsbare gebieden uitgesloten. Op onderhavige locatie wordt een zonnepark aanvaardbaar geacht onder voorwaarde van een goede landschappelijke inpassing. Daartoe is een ruimtelijk kwaliteitsplan opgesteld.

Natuur

Bijna alle indieners plaatsen hebben vragen of opmerkingen over de gevolgen voor de natuur. Hoe gaat het straks met de flora en fauna? Gevreesd wordt voor het verdwijnen van specifieke dieren en de biodiversiteit.

Reactie gemeente

Wat betreft de natuurwaarden moet bedacht worden dat het stoppen met bemesten en het stoppen met het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen ook kansen biedt voor flora en fauna. Ook de rust op een zonnepark kan leiden tot een toename aan fauna.

Dit beeld wordt bevestigd in een rapport van Eelerwoude van 14 maart 2019 en in bovenvermelde reactie van Eelerwoude op de zienswijzen.

Op basis van de beschikbare literatuurgegevens en eenmalig veldbezoek heeft Eelerwoude vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele algemeen beschermde soorten met een landelijke vrijstelling en voor enkele soorten zonder deze vrijstelling. Voor veel soorten maakt het plangebied onderdeel uit van het leefgebied van de betreffende soort. Verwacht wordt dat de landschappelijke inpassing een positief effect heeft op kleine, grondgebonden zoogdieren, amfibieën en broedvogels.

Anders dan indiener 8 aanvoert blijft de bomenrij in het midden van het plangebied intact. Sterker nog, deze wordt hersteld.

Waardevermindering / uitzicht

Bijna alle indieners vrezen vermindering van uitzicht en waardevermindering van hun perceel als gevolg daarvan.

Reactie gemeente

Bij afweging van het algemeen belang van duurzame energieopwekking middels een zonnepark tegen het persoonlijke belang van wijds vrij uitzicht, slaat de afweging in dit geval door in het voordeel van de duurzame energieopwekking. Overigens is het zonnepark op een zorgvuldige wijze landschappelijk ingepast. Gekozen is voor lagere panelen (maximaal 1,54 meter hoog) en lagere beplanting, om het weidse uitzicht zoveel mogelijk te behouden.

De Wet ruimtelijke ordening voorziet in een regeling voor tegemoetkoming in planschade. Onderdeel van de toetsing is of sprake is van normaal maatschappelijk risico. Mogelijke waardevermindering van een woning is geen reden om af te zien van medewerking.

Ten koste van recreatie

Veel indieners voeren aan dat het zonnepark ten koste gaat van de recreatieve beleving van het gebied.

Reactie gemeente

Zoals overwogen in de ontwerp-omgevingsvergunning doet de toevoeging van een zonnepark niet af aan de mogelijkheden om langs het kanaal te wandelen of te fietsen en daarbij een gevoel van recreatie te ervaren. Het zonnepark wordt landschappelijk goed ingepast. Overigens hoeven zonneparken niet volledig aan het zicht te worden onttrokken. Ze herinneren ons aan de opgave die wij hebben om toekomstige generaties niet te belasten met onze energiebehoefte.

Alternatieven

Bijna alle indieners voeren aan dat er alternatieven zijn en dat de gemeente hier niets mee doet.

Reactie gemeente

Er is een omgevingsvergunning aangevraagd voor deze locatie. Als partijen in overleg tot een andere locatie waren gekomen, hadden wij die locatie moeten beoordelen. Aanvrager heeft gemotiveerd aangegeven waarom de alternatieve locaties voor hem geen optie zijn. Onder deze omstandigheden moeten wij een oordeel geven over de gevraagde locatie.

Geen draagvlak

Bijna alle indieners voeren aan dat er voor het zonnepark geen draagvlak in de omgeving is, dat de gemeente zegt draagvlak belangrijk te vinden maar verder niets doet met het feit dat zich zoveel tegenstanders hebben gemeld, onder andere middels een handtekeningenactie met 216 handtekeningen tegen de komst van het zonnepark.

Reactie gemeente

Wij betreuren het dat er bij indieners geen draagvlak is voor het plan. Vervolgens moet worden afgewogen of dit reden is van medewerking af te zien. Wij hechten veel waarde aan de inspanningen van LC Energy om draagvlak te verwerven. Verder hechten wij veel waarde aan de afweging die de raad heeft gemaakt. De raad heeft uiteindelijk geadviseerd om de ontwerp-omgevingsvergunning ter inzage te leggen. Tot slot zijn wij ons ervan bewust dat de tegenstanders zich in grotere getale laten horen dan de voorstanders of degenen die er neutraal in staan. Overigens is een aantal inwoners van de wijk Baalderveld in gesprek met aanvrager hoe ze kunnen participeren in dit plan. Alles afgewende is het gebrek aan draagvlak bij indieners geen reden om de vergunning niet te verlenen.

Hinderlijke schittering

Indieners 2, 3 en 7 vrezen voor schittering.

Reactie gemeente

Zoals in de ontwerp-omgevingsvergunning is overwogen worden zonnepanelen gemaakt om zoveel mogelijk licht te absorberen en zo weinig mogelijk licht te weerkaatsen. De panelen zijn 1.54 meter hoog en worden geplaatst onder een hoek van 10°. Uit een studie blijkt dat op de relevante adressen geen schittering zal optreden. Wij verwachten dan ook geen invloed op het woongenot als gevolg van lichtreflectie.

Het gaat alleen om geld verdienen

Veel indieners denken dat de belangen van de grondeigenaar en de ontwikkelaar doorslaggevend zijn geweest voor de medewerking van de gemeente. "De grondeigenaar had de zonnepanelen ook op zijn huiskavel kunnen aanvragen. Dan had hij met zijn eigen burens kunnen overleggen in plaats van met ons."

Reactie gemeente

Zonder maatschappelijk belang van de energietransitie naar duurzame energie had de gemeente geen medewerking verleend. Bij de afweging of medewerking aan deze locatie moest worden

verleend, heeft een rol gespeeld dat het hier om een agrarisch solitaire kavel gaat, die niet grenst aan een agrarisch bouwvlak.

Gezondheid

Een aantal indieners vreest voor gezondheidseffecten van het zonnepark, zowel direct als indirect, bijvoorbeeld door uitspoeling van zware metalen in de grond. Indiener 9 geeft aan juist om gezondheidsredenen vanuit de randstad hierheen te zijn verhuisd en nu dit!

Reactie gemeente

In de ruimtelijke onderbouwing wordt ingegaan op de diverse gezondheidsaspecten. Daaruit blijkt dat geen gezondheidseffecten te verwachten zijn. Overigens staat het aspect gezondheid ook niet in de weg aan het plaatsen van zonnepanelen op daken. Er zijn geen gezondheidseffecten te verwachten.

Voor de zekerheid is in de voorschriften de verplichting opgenomen om bodemonderzoek te verrichten en de grond bij verontreiniging als gevolg van het zonnepark te saneren.

Wat gebeurt er bij faillissement of na afloop van het project?

Een aantal indieners maakt zich zorgen over wat er gebeurt in geval van faillissement of na afloop van het project.

Reactie gemeente

Bij een faillissement zal de curator proberen de boedel te gelde te maken. Lukt dat niet dan mag verwacht worden dat de grondeigenaar investeert in afvoer van de panelen. De grond behoudt een waarde; de eigenaar zal streven naar hergebruik van de grond. Er worden materialen gebruikt die gebruikelijk zijn bij Nederlandse bouwprojecten. Van bodemverontreiniging zal redelijkerwijs geen sprake zijn. Als extra waarborg worden voorafgaand aan de realisatie en na ontmanteling van het zonnepark bodemonderzoeken uitgevoerd. Als de grond toch verontreinigd blijkt door het zonnepark met toebehoren wordt de grond gesaneerd. Na verwijdering moet het perceel weer geschikt zijn voor agrarisch gebruik.

De vergunning wordt verleend voor 25 jaar. Daargelaten de dan geldende wetgeving is het gewenst duidelijk te zijn over de huidige inzichten over de gang van zaken na afloop van de termijn. Na afloop van de termijn dient het gehele zonnepark te worden verwijderd met uitzondering van de landschapsmaatregelen. Deze passen in de agrarische bestemming.

Garantie gemeente

Een aantal indieners wil garanties van de gemeente over eventuele schade.

Reactie gemeente

Als het gaat om de uitvoering van het bouwplan conform de vergunning hebben wij een handhavingsplicht.

Als het gaat om planschade voeren wij de betreffende bepalingen van de Wet ruimtelijke ordening uit.

Het Burgerlijk Wetboek geeft regels over aansprakelijkheid. Echter, voordat de weg van juridische procedures wordt bewandeld is het in beginsel gewenst om in gesprek te gaan. Als er dingen zijn waarover een bespreking gewenst is, staan wij ervoor open om samen de mogelijkheden te bekijken.

Locatie onderstation

Indiener 4 voert aan dat het onderstation meer richting viaduct moet worden gesitueerd.

Reactie gemeente

Er is geen noodzaak om het onderstation meer richting viaduct te verschuiven. In paragraaf 5.6 van de ruimtelijke onderbouwing is ingegaan op milieuzonering. Vanwege het aspect geluid is een afstand van 30 meter gewenst tussen de stations en geluidgevoelige functies. De feitelijke afstand bedraagt meer dan 100 meter.

Overige zienswijzen indiener 8

Indiener 8 voert verder aan:

- a. dat onvoldoende mogelijkheden worden geboden voor lokale bedrijven;*
- b. dat in de aanvraag niets staat over arbeidstijden tijdens de aanleg, hergebruik van materialen, opruimen van zink, opruimen van 2 m struwelen, geen onderzoek flora en fauna;*
- c. dat zijn vragen niet zijn beantwoord;*
- d. dat het zonnepark niet in de bestaande ruimte past;*
- e. dat geen melding is gedaan aan de personen op de handtekeningenlijst;*
- f. dat geen verslagen zijn gepubliceerd van overleggen tussen aanvrager en B&W.*

Reactie gemeente

Ad a. LC Energy heeft toegezegd lokale bedrijven de mogelijkheid te bieden bij de aanleg en onderhoud van het park te worden betrokken. LC Energy ziet met name kansen voor lokale bedrijven bij de aanleg van natuur en de omheining. Als deze een vergelijkbare kwaliteit kunnen leveren in het beoogde tijdspad wordt aan lokale bedrijven de voorkeur gegeven, zelfs als deze inschrijven voor een bedrag tot 5% hoger dan andere bedrijven. Bij lokale bedrijven denkt LC Energy aan bedrijven binnen een afstand van 25 km van het project. Volgens LC Energy worden de tenders laagdrempelig uitgeschreven zodat kleine lokale bedrijven makkelijk mee kunnen dingen.

Ad b. In de aanvraag moeten gegevens worden vermeld die relevant zijn voor het toetsingskader. De aanvraag bevat genoeg gegevens om het plan te kunnen toetsen aan het toetsingskader. Een aantal door indiener genoemde onderwerpen wordt beheerst door sectorale regelgeving. Overigens heeft een ecooloog een veldbezoek gebracht in het kader van flora en fauna onderzoek.

Ad c. Indiener heeft een groot aantal vragen gesteld. Veel antwoorden kunnen worden gevonden in de bij de aanvraag behorende stukken, zoals de bouwtekeningen, de ruimtelijke onderbouwing en het ruimtelijk kwaliteitsplan. Ook is veel gevraagde informatie te vinden in het raadsinformatiesysteem (<https://hardenberg.raadsinformatie.nl>), waar via de agenda op de betreffende raadsvergadering kan worden geklikt, het betreffende onderwerp kan worden uitgekapt en al scrollend bij de betreffende stukken kan worden gekomen.

Ad d. Het zonnepark is ingetekend op een kadastrale ondergrond. Er is geen reden om aan te nemen dat deze tekening niet klopt.

Ad e. De handtekeningenlijst is een bijlage bij een ingediende reactie op het plan. Er is geen verplichting om alle personen op deze lijst persoonlijk te informeren over de behandeling in de raadsvergadering en de terinzagelegging.

Ad f. Waar het om gaat is dat een aanvraag wordt getoetst aan het toetsingskader in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en dat de vergunning wordt voorzien van een deugdelijke motivering. In dat licht is het niet nodig om van elk telefoontje of overleg een verslag te maken.

Zienswijzen als herhaald en ingelast te beschouwen

Onder meer indiener 10 heeft gevraagd eerdere zienswijzen als herhaald en ingelast te beschouwen.

Reactie gemeente

In de ontwerp-omgevingsvergunning is ingegaan op de reacties die zijn ingediend naar aanleiding van het principeverzoek of de aanvraag omgevingsvergunning. Verzocht wordt die beantwoording als hier herhaald en ingelast te beschouwen.

Conclusie

Alles afwegende leiden de zienswijzen niet tot een ander besluit.